

Gezond eten

voor
dummies®

6e editie

Carol Ann Rinzler

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2016

Inhoud

INLEIDING	1
DEEL 1: DE BASISFEITEN OVER VOEDING	5
HOOFDSTUK 1: Voeding is leven: weten wat je nodig hebt	7
De basisbeginselen van voeding ontdekken	8
Voedingsstoffen opdelen in twee groepen	9
Wat is een essentiële voedingsstof?	10
De voedingsstoffen in voedsel beschermen	12
Je voedingsstatus kennen	13
De plaats van voedsel in het medicijnkastje	14
Op zoek naar voedingsfeiten	14
Voedingsmensen	14
Is dit onderzoek betrouwbaar?	15
HOOFDSTUK 2: Spijsvertering: de 24-urige voedselabriek	19
Kennismaken met het spijsverteringsstelsel	19
Spijsvertering: stap voor stap	21
Je hersenen, ogen en neus	21
De mond	22
De maag	23
De dunne darm	24
De dikke darm	26
HOOFDSTUK 3: Hoeveel voedingsstoffen heb je nodig?	29
ADH: richtlijnen voor gezonde voeding	29
De essentiële voedingsstoffen	30
Aanbevelingen voor koolhydraten, vetten, voedingsvezels en alcohol	31
Verschillende mensen, verschillende behoeften	31
AI: Adequate Inname	32
HOOFDSTUK 4: Het uitdijende lichaam	39
De obesitasepidemie	40
Bepalen hoeveel je zou moeten wegen	40
Gewichtsgrafieken nader bekeken	41
De BMI-index: een andere manier om je gewicht te beoordelen	44
Begrijpen wat de cijfers echt betekenen	46
De kans op accuraatheid vergroten	46
Andere rode vlaggen	47
Omgaan met getallen die niet bij je lichaam passen	48

HOOFDSTUK 5:	Calorieën: de energieleveranciers	51
	De calorieën in voeding tellen	52
	Lege calorieën.....	53
	Elke calorie telt	54
	Bepalen hoeveel calorieën je nodig hebt.....	54
	Energieverbruik in rust	55
	Geslacht, klieren en chocoladetaart	56
	Energie voor arbeid	57
	Je dagelijkse caloriebehoefte berekenen	59
HOOFDSTUK 6:	Krachtige eiwitten	61
	Begrijpen hoe je lichaam eiwitten gebruikt	61
	Eiwitten verwerken: wat gebeurt er met de eiwitten die je eet?	63
	Voedingseiwitten onderscheiden	64
	Essentiële en niet-essentiële eiwitten.....	64
	Eiwitten beoordelen.....	65
	Erachter komen hoeveel eiwitten je nodig hebt	69
	De juiste hoeveelheden berekenen	69
	Een eiwittekort vermijden.....	70
	Je eiwitname verhogen: speciale overwegingen	71
	Een overmaat aan eiwitten vermijden	72
DEEL 2:	DE GOEDE DINGEN IN JE ETEN	73
HOOFDSTUK 7:	De feiten over vetten en cholesterol	75
	Ontdekken hoe je lichaam vetten gebruikt	76
	Begrijpen wat vet voor je doet	76
	Energie uit vet halen	77
	Vetzuren en hun relatie tot voedingsvetten	78
	Vetten in voeding nader bekeken	80
	Vetzuren in voeding.....	80
	Vet in verschillende soorten voedingsmiddelen.....	82
	De juiste hoeveelheid vet binnenkrijgen	83
	Cholesterol en jij.....	85
	Cholesterol en hartaandoeningen	86
	Lipoproteïnen	87
	Voeding en cholesterol	89
HOOFDSTUK 8:	Koolhydraten: een complex verhaal	93
	Koolhydraten nader bekeken.....	93
	Enkelvoudige koolhydraten	94
	Complexe koolhydraten	94
	Voedingsvezels	95
	Koolhydraten en energie: een biochemisch liefdesverhaal. .	95
	Hoe glucose energie wordt	96
	Hoe pasta op je heupen terecht komt als je te veel koolhydraten eet	97

Andere manieren waarop je lichaam koolhydraten gebruikt	98
De benodigde koolhydraten vinden	98
Sommige mensen hebben moeite met koolhydraten.	99
Sommige mensen hebben extra koolhydraten nodig.	100
Voedingsvezels: de niet-voedingsstoffen in koolhydraatrijke voedingsmiddelen	101
De twee soorten voedingsvezels.	102
Vezels uit voeding halen	103
Hoeveel vezels heb je nodig?	104
HOOFDSTUK 9: Alcohol: een andere vorm van druiven en graan	109
Alcoholische dranken maken	110
Gefermenteerde alcoholproducten	110
Gedistilleerde alcoholproducten.	110
De voedingsmiddelen die worden gebruikt om consumptiealcohol te maken.	111
Hoeveel alcohol zit er in deze fles?	112
Alcohol volgen door je lichaam	112
De invloed van alcohol op je gezondheid	114
De lichamelijke risico's van alcoholmisbruik	115
Alcoholisme: een verslavingsziekte.	116
Wie zouden er niet moeten drinken?	117
Alcohol en leeftijd.	119
Houd waardevolle adviezen in ere	119
HOOFDSTUK 10: Vitale vitaminen	121
Welke vitaminen heeft je lichaam nodig?	121
In vet oplosbare vitaminen.	123
In water oplosbare vitaminen	126
Haal je vitaminen hier!	131
Te veel of te weinig: voorkomen dat het fout gaat	132
Vitaminegebrek.	132
Megadoses vitaminen	132
Aanvaardbare uitzonderingen: extra vitaminen slikken	135
Ik gebruik medicijnen.	135
Ik ben een roker	136
Ik eet nooit dieren	136
Ik ben zwanger	136
Ik geef borstvoeding	137
De menopauze komt eraan	137
Ik heb een zeer lichte of een zeer donkere huid	138
HOOFDSTUK 11: Machtige mineralen	139
Inventariseren welke mineralen je nodig hebt	140
De macro-elementen.	141
De sporenelementen.	144

Weten wat te veel en wat te weinig is	149
Een mineralentekort vermijden	149
De risico's van overdoses begrijpen	150
Wanneer heb je meer nodig dan de ADH?	151
Je volgt een streng vegetarisch dieet	152
Je bent een man	152
Je bent een vrouw	152
Je bent zwanger of geeft borstvoeding	152
Wow - was dat een opvlieger?	153
HOOFDSTUK 12: Water werkt	155
De vele manieren onderzoeken waarop je lichaam water gebruikt	155
De juiste hoeveelheid water in je lichaam behouden	156
De hoofdtak van elektrolyten	158
Andere taken die elektrolyten uitvoeren	159
Genoeg water binnenkrijgen	159
Elektrolyten evalueren	161
Natrium	161
Kalium en chloride	162
Wanneer heb je meer nodig?	162
Uitdroging: wanneer het lichaam niet genoeg water krijgt	164
Eerste tekenen	164
De problemen worden erger	164
Het gaat mis	164
De crash	166
HOOFDSTUK 13: Een supplementair verhaal	167
Kennismaken met voedingssupplementen	167
Twee redenen onderzoeken om voedingssupplementen te gebruiken	168
Wanneer voedsel niet genoeg is	169
Supplementen gebruiken als verzekering	170
Supplementen en veiligheid: een lastige kwestie	171
De beste supplementen kiezen	173
Voedingsstoffen uit voeding in plaats van supplementen halen	175
DEEL 3: TRAINING EN ONTWIKKELING	177
HOOFDSTUK 14: Waarom je eet wanneer je eet	179
Het verschil tussen honger en eetlust	179
Bijtanken: de cyclus van honger en verzadiging	181
Honger herkennen	181
De hormonen die zeggen 'Ik heb honger' en 'Ik zit vol'	181
De vier uurshongercyclus verslaan	183
De betere manier: vijf of zes kleine maaltijden	183

	Er een gezonde eetlust op nahouden	184
	Reageren op je omgeving vanuit je maag	184
	Als het buiten koud is	184
	Meer trainen dan alleen je mond	185
	Medicijnen die je eetlust veranderen	185
	Een ongezonde verhouding met voedsel	186
	Obesitas	187
	Anorexia nervosa	187
	Boulimia nervosa	188
	Eetbuistoornis ('binge eating')	188
HOOFDSTUK 15:	Waarom je lekker vindt wat je lekker vindt	189
	Smaak: hoe je hersenen en je tong samenwerken	189
	De vijf (misschien zeven) basissmaken	190
	Je gezondheid en je smaakpapillen	191
	Je smaakpapillen voor de gek houden	192
	Bepalen hoe lekker iets is	192
	Naar je lichaam luisteren	193
	Dol zijn op beschikbaar voedsel: geografie en smaak	194
	Een afkeer van voedsel en smaken hebben	195
	Het menu veranderen: je aanpassen aan exotisch eten	197
	Leren om ongewoon eten lekker te vinden	197
	Eten wat de pot schaft: de culinaire voordelen van immigratie	198
HOOFDSTUK 16:	Waaruit bestaat een gezond dieet?	201
	Algemene richtlijnen	201
	Streef naar fitheid	203
	Op weg naar een gezond gewicht	203
	Een gezonde basis opbouwen	206
	Laat de schijf je voedselkeuzen bepalen	206
	Eet dagelijks een gevarieerde hoeveelheid granen, fruit en groenten	207
	Zorg ervoor dat je voedsel veilig om te eten blijft	207
	Verstandig kiezen	208
	Kies voor een dieet met weinig verzadigd vet en cholesterol en niet te veel vetten in totaal	208
	Kies dranken en voedingsmiddelen met minder suiker	208
	Kies en bereid voedingsmiddelen met minder zout	209
	Drink alcoholische drankjes met mate	211
	Goed, je mag je ontspannen	212
HOOFDSTUK 17:	Wijze beslissingen nemen over voeding	215
	Voedselpiramiden en maaltijdschijven	215
	De voedselpiramide	216

De Schijf van Vijf	217
Een ruime sortering van piramiden en schijven.	219
De voedingswaarde op een etiket begrijpen.	221
Wat staat er op een etiket?.	221
De voedingswaardetabel lezen	223
Voedings- en gezondheidsclaims	223
Gezond verstand gebruiken bij voedingsmiddelen zonder etiket.	226
Gezond eten met het oog op schijf en piramide	226
Slim snacks	227
HOOFDSTUK 18: Slim uit eten gaan	229
Een restaurantmenu interpreteren	229
Porties proportioneren	230
Slimme menukeuzen maken	231
Eenvoudig beginnen	231
Van voorgerechten hoofdgerechten maken	231
De boter laten staan	232
Eet groenten zonder dressing	232
Het hoofdgerecht verkleinen	233
Saus apart	233
Je trek in zoetheid bevredigen	234
Slim fastfood eten	234
De voedingswaarde van fastfood vinden.	235
DEEL 4: VOEDSELVERWERKING	237
HOOFDSTUK 19: Lof voor voedselverwerking	239
Voedsel langer houdbaar maken: vijf verwerkingsmethoden.	240
Temperatuurbepersing.	241
Het water verwijderen.	241
De luchttoevoer regelen.	242
Chemische oorlogsvoering.	242
Doorstralen	243
Voedsel aantrekkelijker en voedzamer maken.	243
Geur en smaak versterken	243
Voedingsstoffen toevoegen	244
Gecombineerd voordeel.	244
Namaak: alternatieve voedingsmiddelen.	244
Alternatief voedingsmiddel nummer 1: vetvervangers .245	
Alternatief voedingsmiddel nummer 2: kunstmatige zoetstoffen	248
Een laatste woord: volg die vogel	251
HOOFDSTUK 20: Voedzaam eten bereiden	253
Verschillende methoden om voedsel te bereiden	253

Koken met vuur	254
Koken met elektromagnetische golven	254
Hoe koken het eten verandert.	255
De structuur veranderen	255
Smaak en geur verbeteren.	258
Verander het palet: de kleur van voedsel	258
Het juiste kookgerei kiezen.	260
Aluminium	260
Koper	261
Aardewerk	261
Email	262
Glas	262
Ijzer	263
Antiaanbak	263
Roestvrijstaal	264
Plastic en papier	264
De voedingsstoffen in bereide voedingsmiddelen beschermen	265
Mineralen behouden.	265
Die vluchtige vitaminen	266
Voedsel veilig houden door het te bereiden.	267
De slechteriken benoemen	267
Verhitten tot de juiste temperatuur	268
HOOFDSTUK 21: Hoe invriezen, inblikken, drogen en bestralen je voedsel beschermt	271
Kou: koelen en invriezen.	272
Het effect van invriezen op de structuur van voedsel	274
Diepvriesproducten opnieuw invriezen	274
Voedsel in blik: verontreinigingen buiten houden	275
Gedroogd voedsel: geen leven zonder water	276
De invloed van drogen op de voedingswaarde van een voedingsmiddel.	277
Wanneer gedroogd fruit slecht voor je gezondheid kan zijn	277
Doorstraling: een omstreden onderwerp	278
HOOFDSTUK 22: Gezonder eten met behulp van chemie	281
De voordelige scheikunde van de natuur	281
Antioxidanten	282
Hormoonachtige verbindingen	282
Zwavelverbindingen.	283
De natuurlijke en synthetische aard van voedsel- additieven verkennen	285
Toegevoegde voedingsstoffen	285
Kleuradditieven.	285
Smaakadditieven	287

Conserveringsmiddelen	288
Andere additieven in voedsel.	289
De veiligheid van voedseladditieven bepalen	290
Toxinen	290
Carcinogenen	290
Allergenen	290
De additieven voorbij: voedingsmiddelen die de natuur nooit gemaakt heeft.	292

DEEL 5: VOEDING EN MEDICIJNEN 295

HOOFDSTUK 23: Wanneer voedsel je netelroos bezorgt . . . 297

Voedselallergieën vaststellen	297
Begrijpen hoe een allergische reactie optreedt	298
Twee soorten allergische reacties nader bekeken	300
Voedselallergieën identificeren	300
Omgaan met voedselallergieën	301
Het etiket lezen.	301
Ongebruikelijke interacties vermijden	302
Voorbereid zijn	303
Andere reacties van je lichaam op voedingsmiddelen herkennen	304

HOOFDSTUK 24: Voedsel voor je hersenen 305

Het zich ontwikkelende brein voeden	305
Vetten en foetale hersenen	306
Vis en het tienerbrein	306
Bepalen hoeveel DHA een lichaam nodig heeft.	307
Het kwalijke kwik vermijden	308
Het volwassen brein beschermen.	309
De natuurlijke vijanden van denken en geheugen	310
Lijnen om je hersenen in vorm te houden	311
Voedingsmiddelen kiezen die je hersenen een boost geven	312
Experimenteren met antioxidanten	312
Het MIND-dieet.	314
Het emotionele brein veranderen.	315
Stemmingsproblemen herkennen	316
Hoe eten je stemming kan beïnvloeden	317
Voeding gebruiken om je stemming te beïnvloeden.	322
Het gewonde brein helen	323
De 5, 7, 2, 4, 100, 200-oplossing	323
Eiwitmogelijkheden	324
Eten ten behoeve van je hersenen en je lichaam.	325

HOOFDSTUK 25: Interacties tussen voedingsmiddelen en geneesmiddelen 327

	Hoe een interactie tussen een voedingsmiddel en een geneesmiddel plaatsvindt.	328
	De interacties van geneesmiddelen en bepaalde voedingsmiddelen	329
	Wisselwerkingen met voedingsstoffen ontdekken.	331
	Voeding gebruiken om de werking van een geneesmiddel te verbeteren	334
HOOFDSTUK 26:	Eten als medicijn gebruiken	337
	Wanneer is voedsel een medicijn?	337
	Diëten met absoluut, geen twijfel aan, nuttige medische effecten	338
	Voedsel gebruiken om ziekten te voorkomen.	339
	Gebreksziekten te lijf gaan	340
	Het bewijs voor antikankerdiëten onder de loep nemen	340
	DASH voor een gezonde bloeddruk.	343
	Een ordinare verkoudheid bestrijden	343
	Eten voor een beter lichaam (en brein)	345
	Een laatste woord over voeding versus medicijnen.	346
DEEL 6:	HET DEEL VAN DE TIENTALLEN	349
HOOFDSTUK 27:	Tien betrouwbare websites over voeding	351
	Stichting Voedingscentrum Nederland	352
	Gezondheidsraad.	352
	De gezondheidssite voor België	353
	Stichting VoedselAllergie.	353
	De Nederlandse Hartstichting	353
	Voedsel en Waren Autoriteit	354
	Voeding Nu	354
	Vitamine Informatie Bureau	354
	Gezondheidsnet.	355
	Stichting Anorexia Boulimia Nervosa	355
HOOFDSTUK 28:	Tien supersterren onder de voedingsmiddelen	357
	Alcohol	357
	Appels.	358
	Avocado	358
	Bessen	359
	Bonen	359
	Chocola	360
	Moedermelk	361
	Noten	362
	Volkoren granen.	362
	Witte thee	363

HOOFDSTUK 29:	Tien eenvoudige manieren om calorieën te minderen	365
	Overschakelen op halfvolle en magere zuivelproducten ..	366
	Suikervervangers gebruiken.....	366
	Vlees stoven in plaats van grillen of bakken	366
	Vetarme desserts kiezen.....	367
	De kip uitkleden	367
	Geen olie over de salade	367
	Een snee in plaats van een boterham eten.....	368
	Het vetrijke ingrediënt weglaten	368
	Eet je groenten met kruiden in plaats van met boter	369
	Was je gehakte vlees	369
HOOFDSTUK 30:	Tien keer stof tot nadenken over biologische voeding	371
	Minder rommel op je bord betekent minder rommel in je lijf.....	372
	Er zitten minder bestrijdingsmiddelen in.....	372
	Biologisch eten is gezonder	373
	De smaak is beter.....	374
	Je voelt je beter als je biologisch eet.....	374
	Melk	375
	Vlees	376
	Groente	376
	Wijn en bier	377
	Chocola	378
BIJLAGE:	De Schijf van Vijf	379
INDEX		387

Inleiding

In de eerste editie van *Gezond eten voor Dummies* werd opgemerkt dat er een tijd was dat mensen gewoon aan de eettafel gingen zitten en aten om hun lege maag te vullen of gewoon omdat het lekker was. Niemand zei: ‘Goh, die crèmesoep zit boordevol calorieën’, of vroeg zich af of het brood wel vezelrijk was of mopperde omdat het vel nog om de kip zat. Dat was vroeger. Tegenwoordig kan de eettafel een waar slagveld zijn tussen gezondheid en genoeg. Je plant je maaltijden met de precisie van een generaal die zijn troepen naar de voorste linies verplaatst en voor veel mensen is het gevecht tussen eten wat goed voor je is en eten wat lekker is een levenslange strijd geworden.

In de edities erna is nieuwe informatie toegevoegd met de opzet om de oorlog tussen je behoefte aan gezonde voeding en je evenzeer onweersaanbare behoefte aan smakelijke maaltijden te beëindigen, met feiten en cijfers van voedingswetenschappers die steeds duidelijker maken dat wat goed voor je is ook lekker kan zijn, en andersom.

Over dit boek

Gezond eten voor Dummies is niet bedoeld om je terug naar school te sturen, je op een stoel te zetten en je aantekeningen te laten maken over wat je dagelijks op tafel moet zetten tot je 104 bent. Je leest een naslagwerk, dus je hoeft helemaal niets te onthouden. Wanneer je meer informatie wilt, sla je het boek open en zoek je het op.

De bedoeling van dit boek is je de informatie te geven die je nodig hebt om goede keuzen te maken wanneer het om voeding gaat; keuzen die je smaakpapillen en je ziel, maar ook je lichaam een plezier doen. Wat je hier leest, is soms heel, heel elementair: definities van vitamines, mineralen, eiwitten, vetten, koolhydraten en, geloof het of niet, gewoon water. Je vindt in dit boek ook tips over hoe je een gezond boodschappenlijstje samenstelt en hoe je voedsel gebruikt om maaltijden te maken die zo lekker zijn dat je nauwelijks kunt wachten om aan te vallen.

Voor wie absoluut niets over voeding weet, behalve dat het over eten gaat, is dit boek een goed beginpunt. Voor wie iets meer over voeding weet, is

dit boek een opfriscursus die je op de hoogte brengt van wat er allemaal is gebeurd sinds jij voor het laatst een calorieëntabel bekeek.

Voor degenen die *echt alles* willen weten, is deze uitgave van *Gezond eten voor Dummies* bijgewerkt met de allernieuwste dieetrichtlijnen en de aanbevolen toegestane dagelijkse hoeveelheden van alle voedingsstoffen die een gezond lichaam nodig heeft, plus alle dubieuze ‘dit is goed voor je’- en ‘dit is niet goed voor je’-openbaringen waar voedingswetenschappers ons op getrakteerd hebben sinds de laatste editie van dit boek.

Besef tijdens je reis op weg naar informatie over voeding dat bepaalde onderdelen van dit boek leuk en informatief zijn, maar niet per se noodzakelijk voor een goed begrip van voeding. Bijvoorbeeld:

- » **Kaderteksten.** Kaders zijn die grijze vakken met tekst die je hier en daar tegenkomt. Je vindt er persoonlijke verhalen en observaties die je desgewenst ook kunt overslaan.
- » **Alles met het pictogram Technische info ervoor.** Deze informatie is interessant, maar hoeft je niet per se te lezen.

Dwaze veronderstellingen

Elk boek wordt geschreven met een bepaalde lezer in gedachten en dit boek is daarop geen uitzondering. Toen ik dit boek schreef, nam ik enkele dingen aan over wie je bent en waarom je je zuurverdiende geld uitgeeft aan een boek over voeding:

- » Je hebt op school nooit voedingsleer gehad en nu heb je ontdekt dat je een betere kans hebt om gezond te blijven als je weet hoe je evenwichtige, gezonde maaltijden samenstelt.
- » Je bent in de war geraakt door tegenstrijdig advies over vitaminen en mineralen, eiwitten, vetten en koolhydraten. Je hebt een betrouwbare routekaart nodig om door het voedingsdoolhof te komen.
- » Je bent op zoek naar basisinformatie, maar hoeft geen expert op het gebied van gezondheid en voeding te worden en je hebt ook geen zin om uren achtereen medische studieboeken en tijdschriften door te spitten.

Pictogrammen in dit boek

Pictogrammen zijn een handige *Voor Dummies*-manier om je aandacht te trekken wanneer je je ogen over een pagina laat gaan. Er zijn verschillende pictogrammen, elk met hun eigen betekenis:

BELANGRIJK

De informatie met dit pictogram is belangrijk genoeg om te markeren of op te schrijven of om later nog eens door te nemen.

TECHNISCHE
INFO

Dit pictogram wijst op heldere, bondige uitleg van technische termen en processen, van details die interessant maar niet onmisbaar zijn voor jouw begrip van het onderwerp. Je kunt ze gerust overslaan, maar probeer er eerst een paar.

TIP

In de roos! Dit is tijd- en stressbesparende informatie die je kunt gebruiken om je dieet en gezondheid te verbeteren.

PAS OP

Dit pictogram waarschuwt je voor voedingsvalkuilen zoals het vel om de kip laten zitten (oeps!), wat een vetarm product tot een vet- en cholesterolrijke hap maakt. Dit pictogram waarschuwt je bovendien voor lichamelijke gevaren, zoals supplementen die je beter kunt vermijden omdat ze eerder slecht dan goed voor je gezondheid kunnen zijn.

Even spieken?

Dit boek is voorzien van een speciale spiekbrieft die nuttige tips geeft over het verminderen van je calorie-inname, hoe je erachter komt wanneer je wellicht extra voedingsstoffen nodig hebt, hoe je voedsel veilig bewaart en wat voedingsbegrippen en -maateenheden betekenen. Je vindt de spiekbrieft helemaal voorin in het boek.

Hoe nu verder?

Voor Dummies-boeken zijn niet lineair opgebouwd (een duur woord om aan te geven dat ze van hoofdstuk 1 naar 2, 3 enzovoort gaan). Je kunt er overal induiken waar je maar wilt, bijvoorbeeld bij hoofdstuk 7, 8 of 9 en toch snappen wat je leest, omdat elk hoofdstuk een afzonderlijk en afgerond geheel is.

Ben je bijvoorbeeld sterk geïnteresseerd in eiwitten, ga dan direct naar hoofdstuk 6. Wil je weten waarom je geen weerstand kunt bieden aan chocoladekoekjes, ga dan naar hoofdstuk 15. Als je altijd al gefascineerd bent geweest door voedselverwerking, dan is hoofdstuk 19 jouw hoofdstuk. Je kunt de inhoudsopgave gebruiken om bredere informatie over categorieën te vinden of de index gebruiken om specifiekere dingen op te zoeken.

Weet je niet zeker waar je wilt beginnen, begin dan gewoon bij deel 1. Hier vind je alle benodigde basisinformatie over voeding en verwijzingen naar plaatsen waar je gedetailleerdere informatie kunt vinden.